

Akt nr:

P-F2a-LS34/57

AU\$P-F2a-LS34/57

34

Holmens dikningsföretag 1957

Frändefors socken,

Älvsborgs län.

1.

H a n d l i n g a r

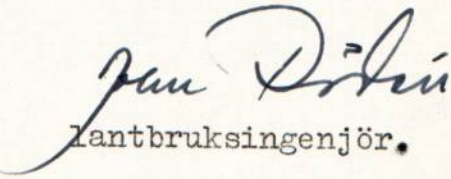
tillhörande

Holmens dikningsföretag 1957

i Frändefors socken,

Älvsborgs län,

upprättade vid syneförrättning enligt vattenlagen av

lantbruksingenjör.

Akten innehåller 40 skrivna och paginerade sidor.

Härtill hör 2 blad ritningar.

2.

Protokoll hållet vid syneförrättning för
bättre torrläggning och brukning av ägor
tillhörande Holmen i Frändefors socken,
Älvsborgs län.

Den 10 oktober 1956 inställde sig undertecknad lantbruksingenjör hos lantbrukaren Axel Fridh, Holmen, Frändefors för att jämlikt nedan omnämnda förordnande verkställa ifrågavarande förrättning. Kungörelse om sammanträdet, som den 18 september avsänts till vederbörande pastorsämbete hade söndagen den 23 september blivit i laga ordning anslagen i Frändefors församling samt lördagen den 22 september, allt år 1956, varit införd i Älvsborgs Läns Annonsblad, varjämte underrättelse om förrättningen jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 10 kap. 8 och 40 §§ utsänts till kända sakägare och myndigheter.

På grund härav hade följande personer kommit tillstådes:

Sökande till förrättningen:

Axel Fridh,	Holmen
Johan Lidell,	"
Einar Olsson,	"

Meddelade samtliga sökande att förrättningen kunde handläggas utan biträde av godemän.

§ 1.

Vid sammanträdets början upplästes förordnandet för förrättningsmennen, Bil. n:r 1.

§ 2.

Ingen jävsanmärkning framställdes mot förrättningsmannen, som själv ej heller visste sig i något hänseende stå i jävsförhållande till sakägare i företaget.

§ 3.

Mot företaget anfördes ej laga hinder.

§ 4.

Förrättningsmannen redogjorde för de förberedande undersökningar, som i samråd med sökandena blivit verkställda samt framlade till granskning därvid upprättade ritningar och kartor. Därefter lämnade förrättningsmannen en redogörelse för ifrågasatt torrlägningsplan.

§ 5.

Sedan sakägarna tagit del av de framlagda förslagsritningarna framställdes följande yrkanden:

- 1) yrkade sökandena, att företaget i huvudsaklig överensstämmelse med de framvisade förslagsritningarna skulle utföras så att nöjaktig torrläggning kunde beredas deras i företaget ingående åkerjord.
- 2) sökandena yrkade vidare att där det ur praktisk och ekonomisk synpunkt är motiverat de öppna avloppen skulle läggas igen med rör.

§ 6.

Förrättningsmannen meddelade, att erforderliga undersökningar och värderingar skulle påbörjas omedelbart efter sammanträdet.

§ 7.

Då några ytterligare framställningar icke gjordes, meddelade för-

rättningsmannen vidare, att nytt sammanträde skulle i laga ordning kungöras. Sist upplästes protokollet som godkändes.

Dag som ovan.

Jean Eriksson
lantbruksingenjör.

Den 12 aug. 1957 inställde sig förrättningsmannen åter hos lantbrukaren Johan Lidell, Holmen, Frändefors för att vidare handlägga syneförrättningen.

Till sammanträdet inställde sig samtliga delägare nämligen

Johan Lidell,	Holmen
Einar Olsson	"
Axel Fridh	"

§8.

Förrättningsmannen redogjorde för det upprättade förslaget och framvisade till granskning tillhörande ritningar och kartor. Upprättade längder upplästes i huvudsakliga delar och fogades till protokollet:

Värderingslängd	såsom Bil. Litt. A			
Kostnadsförslag	"	"	"	B
Kostnadsfördelningslängd	"	"	"	C
Arbetsbeskrivning	"	"	"	D
Föreningsskrivelse	"	"	"	E
Översiktskarta	"	"	"	F

§ 9.

Härefter lämnades ordet fritt, varvid de närvarande diskuterade det upprättade förslaget. Vissa upplysningar angående syneförrättningens innebörd samt möjligheter till erhållande av statsunderstöd lämnades av förrättningsmannen.

Yrkade Johan Lidell att själv få utföra sträckan B - B¹.

§ 10.

Lagstadgat utlåtande rörande företaget upplästes, Bil. Litt. G.

§ 11.

Till styresman för företaget utsågs:

Johan Lidell, Holmen, Frändefors.

§ 12.

Åt styresmannen lämnades i uppdrag

att vara aktförvarare

att med vederbörande myndigheter avsluta kontrakt angående företaget samt att utkvittera statsmedel i mån av utanordning.

§ 13.

Godkändes att bland förrättningskostnaderna inräkna för hantlangning kronor 160:- och för stakningsmaterial kronor 10:- eller tillhoppa 170:- kronor.

§ 14.

Då några ytterligare framställningar icke gjordes meddelade förrättningsmannen, att arvodesräkning skulle tillställas styrelsens ordförande.

6.
Sist förklarades förrättningen avslutad. Dagens protokoll upplästes och godkändes.

Frändefors den 12 augusti 1957.

Janne Eriksson
Lantbruksingenjör.

Insändes till vederbörande lantbruksnämnd.

Lantbruksnämnden, Vänersborg

den 12 OKT. 1956

Dnr 74649.

45-68

Till Länsstyrelsen i

Älsborgs

län.

Härmed anhålles om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av ^{sig} tillhörig mark inom Holmen

Frändefors

socken(=par) av

Älsborg

län.

Förrättningen avser torrläggning av c:a 15 ha översjörd
vägfamfällighet beröres. Avloppsens längd
c: 15 km.

häruppgives så fullständigt som möjligt företags beskaffenhet (dikning, åreglering, sjösänkning, invallning e. d.), vidare

företags omfattning (areal som skall torrläggas, avlopps längd o. d.), om flottled, damm, järnväg, landsväg e. d. beröres m. m.

Närmaste järnvägsstation

Meddelanden om förrättningen ställes till

Lantbrukaren Johan LidellHolmen Frändefors tel Ficksäter 8.

(tel, namn och fullständig adress samt telefon.)

Frändefors

den

10 oktober19 56

Sökandes namn:

Fastighet:

J. A. Lidell

för fastigheten

Holmen 1:12Per Fridh

»

»

Holmen 2:1Einar Ohlsson

»

»

Holmen

Förutom nämnda, sökandena tillhöriga fastigheter, väntas nedanstående ägare och fastigheter bli berörda av företaget.

Icke sökandes namn:

Fastighet:

ägare av fastigheten

» » »

[illegible]

Lantbruksnämnden får till förrättningsman föreslå:

Lantbruksingenjören John Rödén, Vänersborg

Vänersborg den 12 oktober 1956

På Lantbruksnämndens vägnar:

Resolut

Resolution.

Med stöd av 10 kap. 32 och 33 §§ vattenlagen förordnas lantbruksingenjören John Rödén, Vänersborg, att i laga ordning handlägga i denna ansökan omförmäld förrättning. Riksantikvarieämbetets skrivelse den 3 februari 1956 angående fasta fornlämningar bifogas för vederbörligt beaktande.

Handlingarna överlämnas till förrättningsmannen. Vänersborg
i landskansliet den 13 oktober 1956.

På länsstyrelsens vägnar:

Ake Paulsson

Carl Wellander

9.
Avskrift.

RIIM 5 56.

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

Stockholm Ö

B 1202/56

Till Länsstyrelsen i Vänersborg.

Vid genomförandet av vattenavledningsföretag blir det av olika skäl icke sällan fråga om att borttaga äldre broar. Det kan också förekomma att vattenavledningsföretagets genomförande får sådan verkan på en äldre bros fundament, att brons bevarande omöjliggöres eller försvåras.

Jämlikt lagen om fornminnen den 12 juni 1942 § 2 äro broar, som här avses, fasta fornlämningar, vilka icke få rubbas, förändras eller borttagas utan att tillstånd därtill meddelats av riksantikvarien. För att underlätta handläggningen av ärenden av här berörda art vore det önskvärt att, då anledning därtill finnes, personer, som få i uppdrag att planlägga vattenavledningsföretag, på ett så tidigt stadium som möjligt söka samråd med fornminnesvårdande myndighet. Så har hittills icke alltid skett.

Ämbetet får med anledning av vad som ovan framhållits hemställa att Länsstyrelsen vid förordnande av förrättningsman för handläggning av förrättning enligt 10 kap. 32 § vattenlagen ville föreskriva att förrättningsmannen redan på ett tidigt stadium av utredningen sätter sig i förbindelse med vederbörande landsantikvarie för att av denne få uppgift om förekomsten av fasta fornlämningar och då särskilt äldre broar inom det område, som förrättningen avser. Landsantikvarien torde i allmänhet kunna stå förrättningsmannen till tjänst med upplysningar och råd angående broarnas betydelse ur fornminnessynpunkt och tänkbara möjligheter för deras bevarande. Landsantikvarien kommer givetvis också att, då så kräves, söka kontakt med riksantikvarieämbetet. Stockholm den 3 februari 1956.

Bengt Thordeman

Bertil Berthelson

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Yrjö Oskari

K u n g ö r e l s e .

Sedan undertecknad av länsstyrelsen förordnats att verkställa synförrättning enligt vattenlagens bestämmelser för torrläggning av marker tillhörande Holmen och Lövnäs i Frändefors socken, Älvsborgs län, har sammanträde i ärendet blivit utsatt att hållas hos lantbrukaren Axel Fridh, Holmen, Frändefors, onsdagen den 10 okt. 1956 kl. 13.00.

Till sammanträdet kallas alla de, som därvid ha egen eller annans rätt att bevaka.

Vänersborg den 18 september 1956.

På tjänstens vägnar:

John Rödén

lantbruksingenjör.

I laga ordning anslagen i Frändefors församling söndagen den 23 september 1956, betygas:

David Nöjd

Kyrkoherde

Bil. n:r 3.

K u n g ö r e l s e .

Att ovanstående kungörelse varit införd i tidningen Elfsborgs Läns Annonsblad den 22 september 1956 intygas ex officio:

John Rödén

Rätt avskrivet betygas ex officio:

John Rödén

F ö r t e c k n i n g

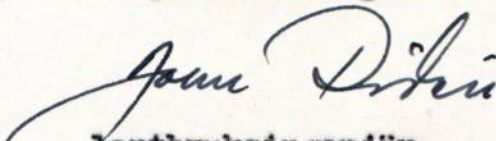
jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 10 kap. 8 och 40 §§ över de kända fastighetsägare, nyttjanderättshavare och myndigheter till vilka underrättelse avsänts angående sammanträde för bättre torrläggning och brukning av ägor tillhörande Holmen och Lövnäs i Frändefors socken, Älvsborgs län.

Till sammanträde hos lantbrukaren Axel Fridh, Holmen, Frändefors,
onsdagen den 10 okt. 1956 kl. 13.00.

Axel Fridh,	Holmen,	Frändefors
Lennart Dahl,	Lövnäs	"
Karl Larsson,	"	"
Syskonen Andersson,	"	"
Karl Oskarsson,	"	"
Johan Lidell,	Holmen	"
Elmer Olsson,	"	"
Hästefjordens invallningsföretag c/o Anders Larsson,	Åreberg	"

Vänersborg den 21 september 1956.

På tjänstens vägnar:

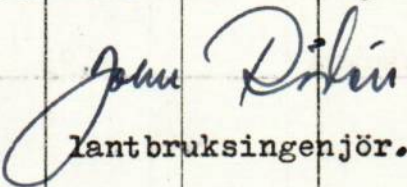

lantbruksingenjör.

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
<u>Frändefors socken</u>							
<u>Hästefjord 2¹⁰</u>							
Johan A. Lidell							
A. Alstringsbåtnad							
åker, torvmylla/molättlera	1	0,70		1400	2200	800	560
" "	2	0,33		1200		1000	330
" "	3	1,02		1500		700	714
A: summa		2,05					1604
<u>Holmen 1¹²</u>							
Johan A. Lidell							
A. Alstringsbåtnad							
åker, torvmylla/molättlera	4	0,93		1800	2200	400	372
" "	5	0,15		1400		800	120
" "	6	1,24		1300		900	1116
" mullrik mjällättlera	7	0,18		1800	2400	600	108
" "	8	1,30		1700		700	910
" molättlera	9	0,43		2000	2200	200	86
" "	10	0,54		1900	2400	500	270
" mellanlera	11	0,60		"		"	300
" "	12	0,44		2200		200	88
" "	13	0,41		"		"	82
" torvmylla/molättlera	14	0,54		1500	2200	700	378
" "	15	0,16		1900		300	48
trpt							

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
trpt							
åker, mellanlera	16	0,32		2000	2300	300	96
" "	17	0,43		1400		900	387
" "	18	1,01		"	2400	1000	1010
" "	19	0,42		"		"	420
" "	20	0,49		2000		400	196
" "	21	0,22		1600		800	176
" "	22	0,18		1200		1200	216
" "	23	0,12		2200		200	24
tomt, "	24	0,09		3600	4000	400	36
åker, "	25	0,16		1900	2400	500	80
" "	26	0,18		"		"	90
" "	27a	0,40		1500		900	360
" molättilera	27b	0,92		1300	2200	"	828
A: summa							7797
B. Brukningsbåtnad 2+80-3+93-4+70,5-5+85, 6+10-6+52,6+52-6+72,15- 15+70,16+26-17+10							2000
B: summa							
T: summa		11,86					9797
Holmen 1 ⁹							
Einar Olsson							
A. Alstringsbåtnad							
åker, mellanlera	28	0,52		1200	2400	1200	624
trpt							

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
trpt							
åker, mellanlera	29	0,25		1200	2300	1100	275
" "	30	0,60		"		"	660
" "	31	0,70		"	2400	1200	840
" "	32	0,16		2100	2300	200	32
" "	33	0,50		1800		500	250
" "	34	0,60		1200		1100	660
" "	35	0,16		1900	2400	500	80
" "	36	0,44		"		"	220
" "	37	0,45		1200		1200	540
" "	38	0,15		"		"	180
" "	39	0,13		1400		1000	130
" "	40	0,27		"		"	270
A: summa							4761
B. Brukningsbåtnad							
6+80-8+82,17+27-18+32							
B: summa							1530
T: summa		4,93					6291
Holmen 2 ¹							
Axel Fridh							
A. Alstringsbåtnad							
tomt, mellanlera	41	0,25		2000	4000	2000	500
åker, "	42	0,25		1900	2400	500	125
" "	43	0,63		1200		1200	756
trpt							

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
trpt							
åker, molättlera	44	0,37		1200	2300	1100	407
" "	45	0,42		"		"	462
" "	46	0,46		"	2200	1000	460
A: summa							2710
B: summa							330
T: summa		2,38					3040
<u>S a m m a n d r a g</u>							
Hästefjord 2 ¹⁰							
Johan A. Lidell	1-3	2,05					1604
Holmen 1 ¹²							
Dsme	4-27	11,86					9797
Holmen 1 ⁹							
Einar Olsson	28-40	4,93					6291
Holmen 2 ¹							
Axel Fridh	41-46	2,38					3040
Summa		21,22					20732
Frändefors den 12 augusti 1957.							
 lantbruksingenjör.							

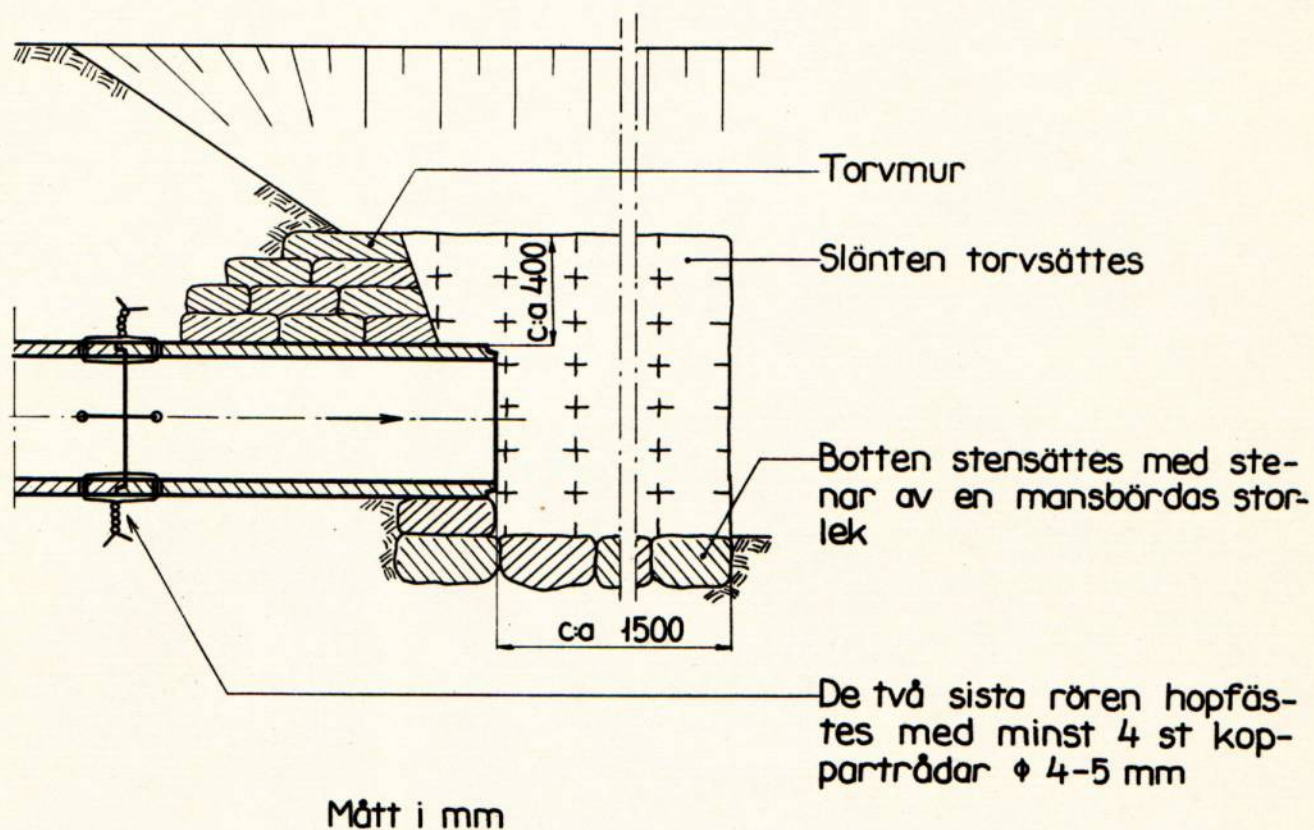
KOSTNADSFÖRSLAG

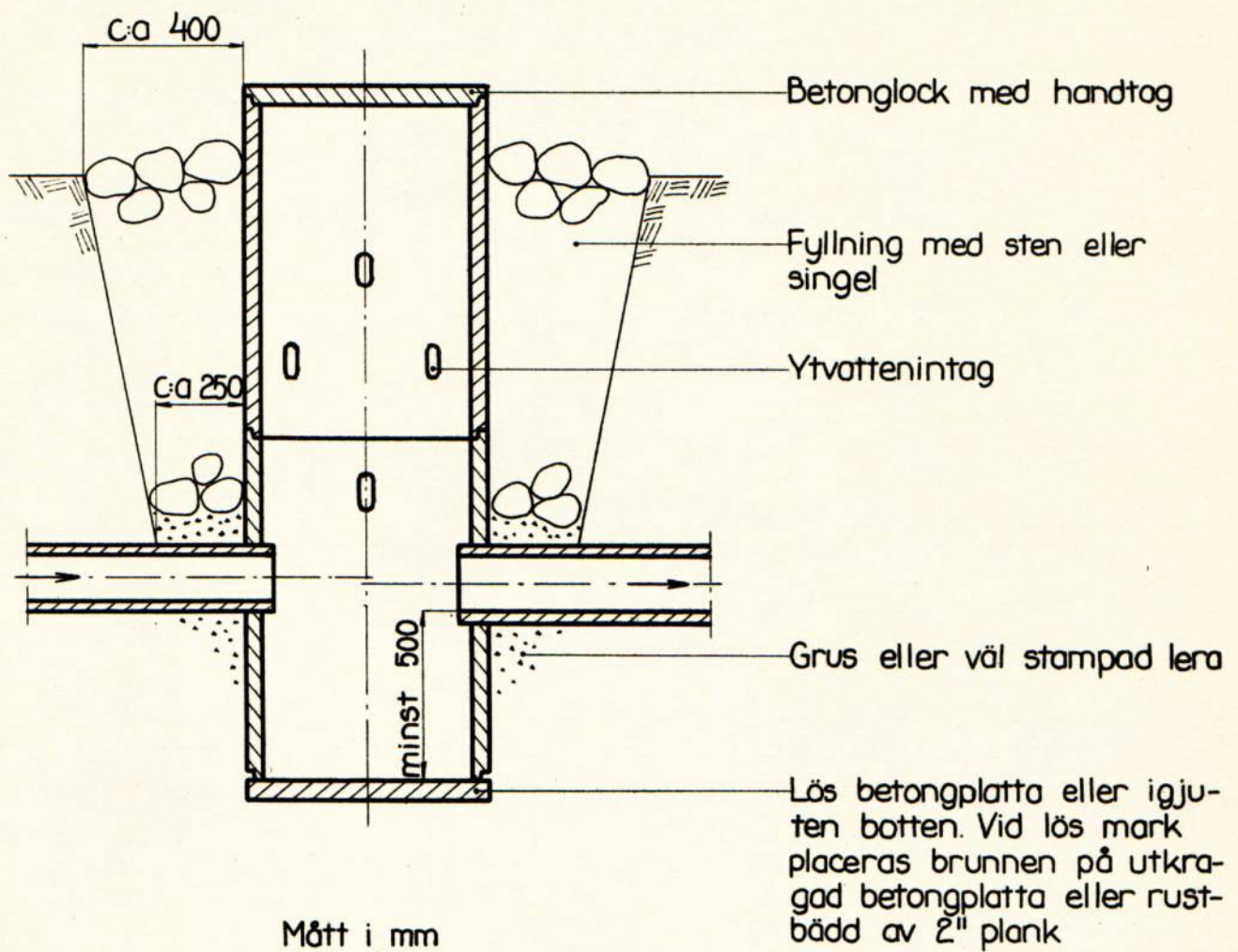
Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Avloppet A - B - C - D</u>				
		<u>Sträckan A - B</u>				
0-1+76	176	lantbruksrör D=300 1m	176	6.20	1091.20	
		grävn.,läggn.,återfylln.1m	69	3.80	262.20	
		" " " "	107	2.90	310.30	
		sprängning av berg "	7	10:-	70.00	
		upptagn. av bef. trumma			30.00	
		för arbetsledn.,oförutsedda fall m.m.			176.30	
		utloppsskydd U-1			20.00	
0+69		brunn B-1 D=600			120.00	
1+76		brunn B-2 D=900			160.00	2240
1+76-2+80	104	lantbruksrör D=400 1m	104	10:-	1040.00	
		grävn.,läggn.,återfylln.1m	104	4.30	447.20	
		upptagn. av bef. trumma			20.00	
		för arbetsledn. m.m.			152.80	
2+80		brunn B-2 D=900			160.00	1820
	280	Summa				4060
		<u>Sträckan B - C</u>				
2+80-3+93	113	lantbruksrör D=400 1m	113	10:-	1130.00	
		grävn.,läggn.,återfylln."	113	4.90	553.70	
		för arbetsledn. m.m.			176.30	
3+93		brunn B-2 D=900			160.00	2020
		trpt				

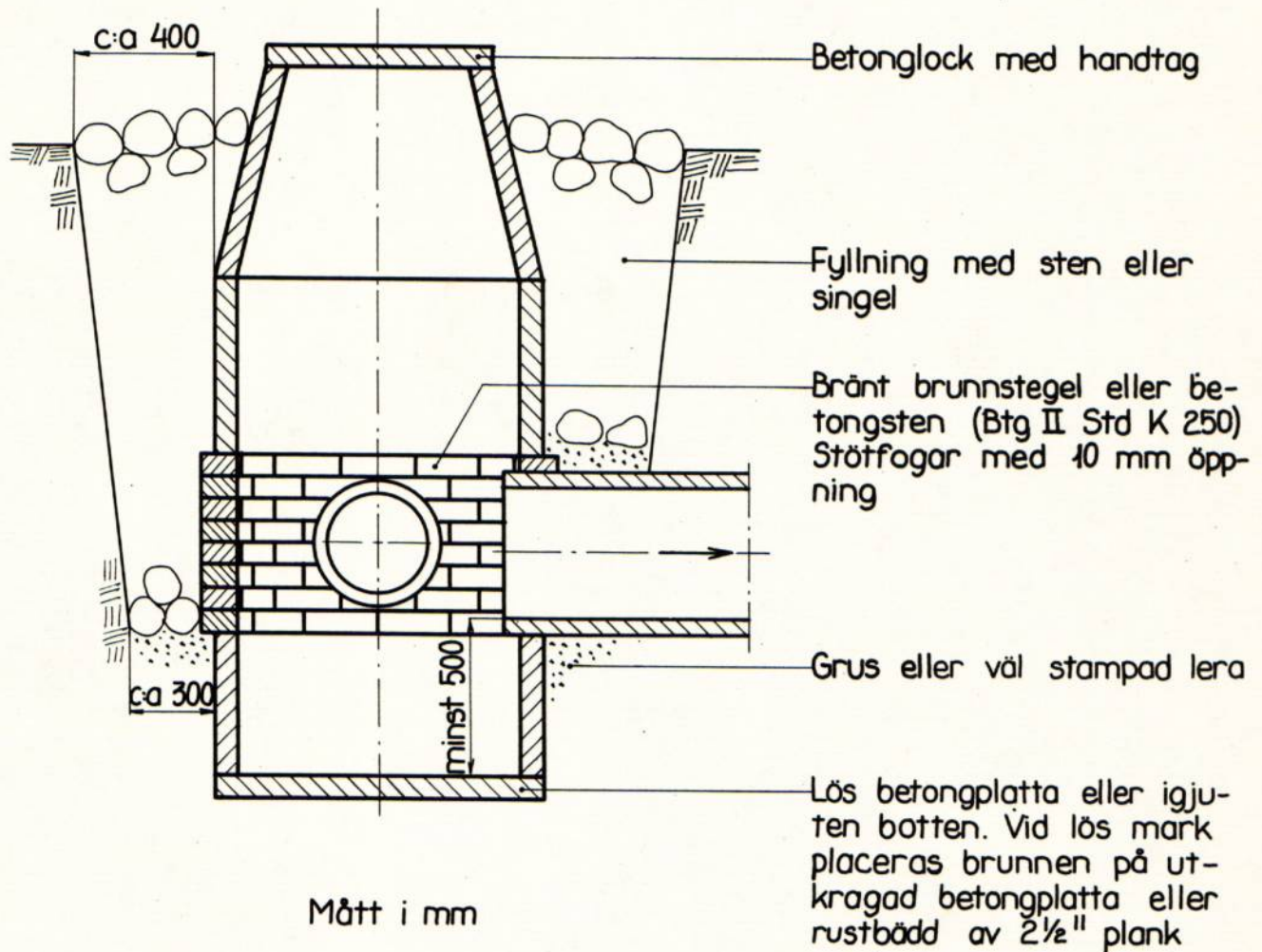
Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		trpt				
3+93-6+52	259	lantbruksrör D=300 1m	259 ^v	6.20	1605.80	
		grävn.,läggn.,återfylln. "	259	2.40	621.60	
		sprängning av berg "	14	10:-	140.00	
		upptagn. av bef. trumma			30.00	
		för arbetsledn. m.m.			242.60	
4+72,6+10, 6+52		brunn B-1 D=600	3	155:-	465.00	
5+50		" B-3 D=600			55.00	3160
	372	Summa				5180
		<u>Sträckan C - D</u>				
6+52-6+80	28	lantbruksrör D=300 1m	20 ^v	6.20	124.00	
		vågrör D=300 "	8	10.60	84.80	
		grävn.,läggn.,återfylln. "	20	2.90	58.00	
		" " " "	8	12.00	96.00	
		för arbetsledn. m.m.			42.20	
6+80		brunn B-1 D=600			155.00	560
6+80-8+82	202	lantbruksrör D=250 1m	202 ^v	4.50	909.00	
		grävn.,läggn.,återfylln. "	202	2.80	565.60	
		upptagn. av bef. trumma			20.00	
		för arbetsledn. m.m.			155.40	
7+84,8+82		brunn B-1 D=600 st	2	120:-	240.00	1890
8+82-9+97	115	lantbruksrör D=150 1m	115 ^v	2.50	287.50	
		grävn.,läggn.,återfylln. "	115	2.80	322.00	
		trpt				

Läge	Längd m	Arbete, material o. d.	Antal	Å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
9+97		trpt				
		för arbetsledn. m.m.			60.50	
		intag I-2 D=600			110.00	780
	345	Summa				3230
20-21+11		<u>Avloppet B - B¹</u>				
	111	lantbruksrör D=150 lm	111	2.50	277.50	
		grävn., lägg., återfylln. "	111	2.00	222.00	
		sprängn. av berg "	14	10:-	140.00	
		upptagn. av bef. trumma			30.00	
		" " " " st	2	20.00	40.00	
		för arbetsledn. m.m.			75.50	
21+11		brunn B-1 D=400			75.00	860
	111	Summa				860
15-17+27		<u>Avloppet C - C¹</u>				
	227	lantbruksrör D=150 lm	219	2.50	547.50	
		vägrör D=300 "	8	10.60	84.80	
		grävn., lägg., återfylln. "	128	2.00	256.00	
		" " " "	54	3.50	189.00	
		" " " "	39	2.50	97.50	
		" " " "	8	12.00	96.00	
		upptagn. av bef. trumma st	2	20.00	40.00	
		för arbetsledn. m.m.			134.20	
		brunn B-1 D=400 st	2	75.00	150.00	
16,16+28		trpt				

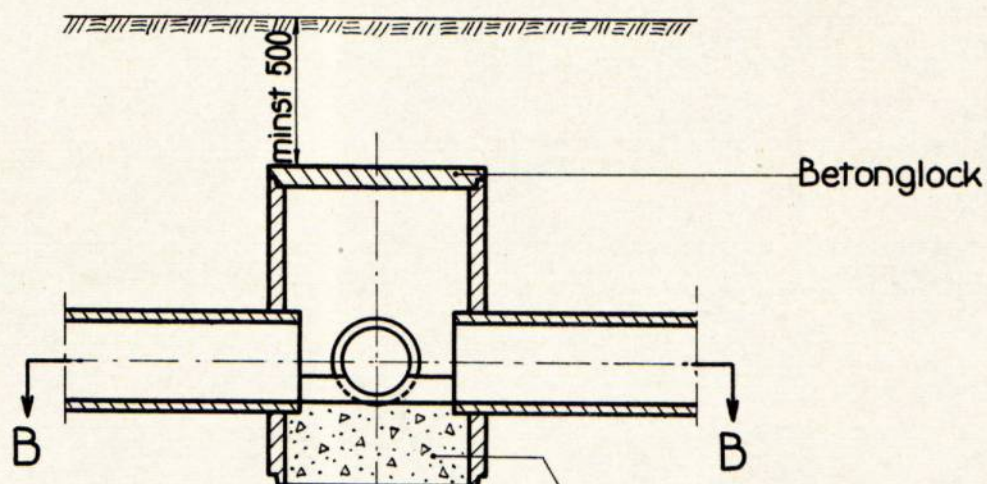
Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad	Summa
					kronor	kronor
		trpt				
17+27		brunn B-1 D=600			120.00	
17+10		" B-3 D=400			30.00	
17+21		" B-3 D=600			<u>55.00</u>	1800
17+27-18+32	105	lantbruksrör D=100 1m	105	2.00	210.00	
		grävn., lägg., återfylln. "	105	2.10	220.50	
		för arbetsledn. m.m.			44.50	
17+68		brunn B-3 D=400			30.00	
18+32		" B-1 D=400			<u>75.00</u>	580
	<u>332</u>	<u>Summa</u>				2380
		<u>S a m m a n d r a g</u>				
		<u>Avloppet A - B - C - D</u>				
	280	Sträckan A - B			4060.00	
	372	" B - C			5180.00	
	345	" C - D			<u>3230.00</u>	12470
	111	<u>Avloppet B - B¹</u>				860
	<u>332</u>	<u>" C - C¹</u>				<u>2380</u>
	<u>1440</u>	<u>Summa</u>				15710
		Frändefors den 12 augusti 1957.				
		<i>John Dörnell</i> lantbruksingenjör.				

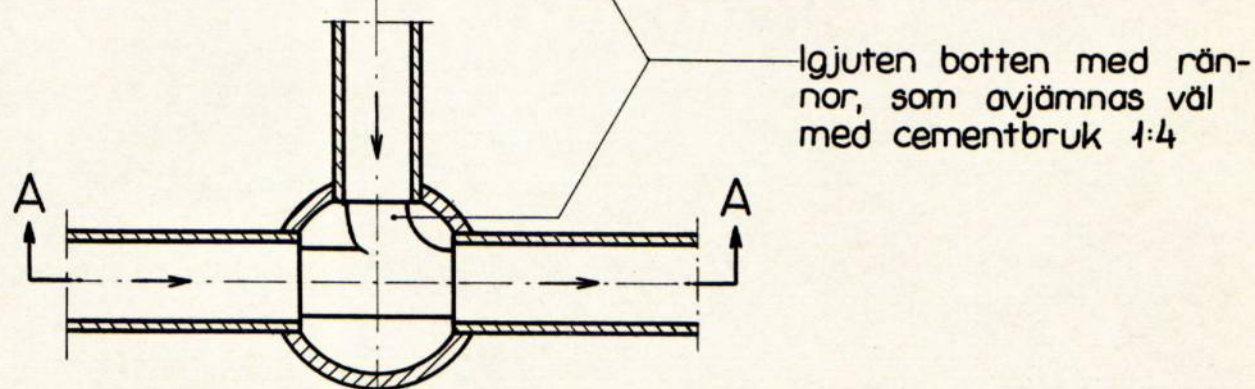

Sektion A-A

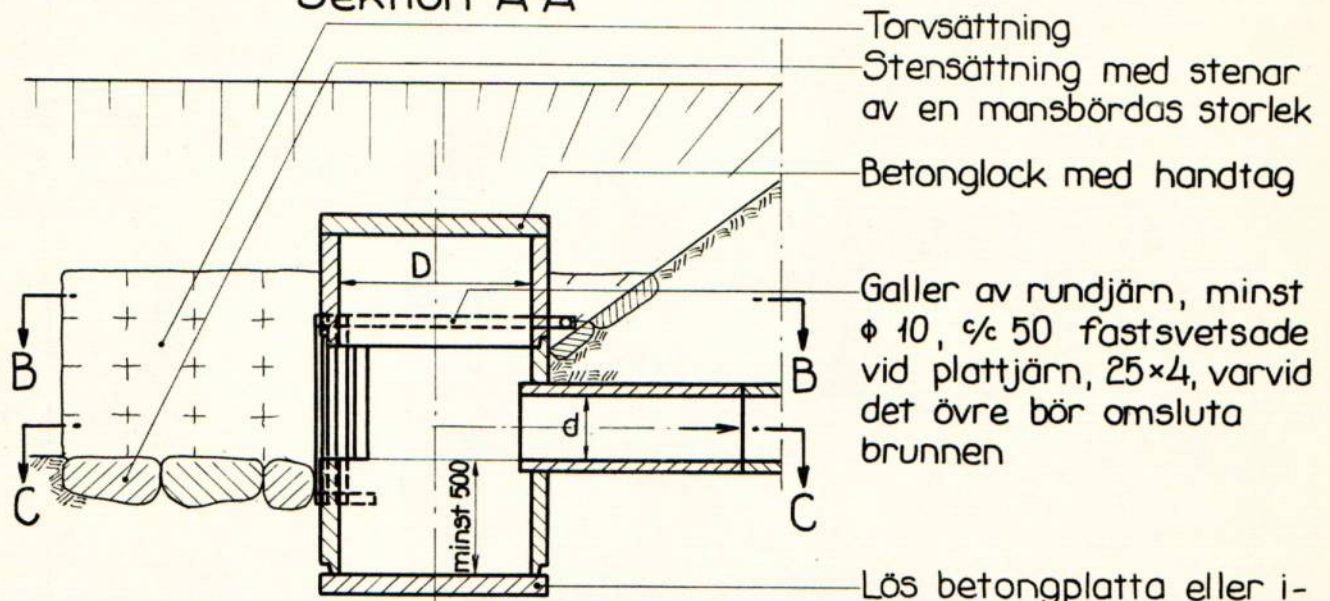

Sektion B-B

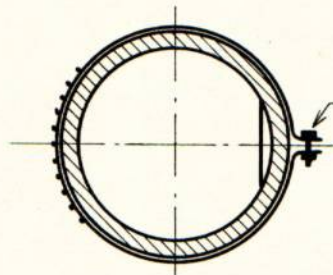

Mått i mm

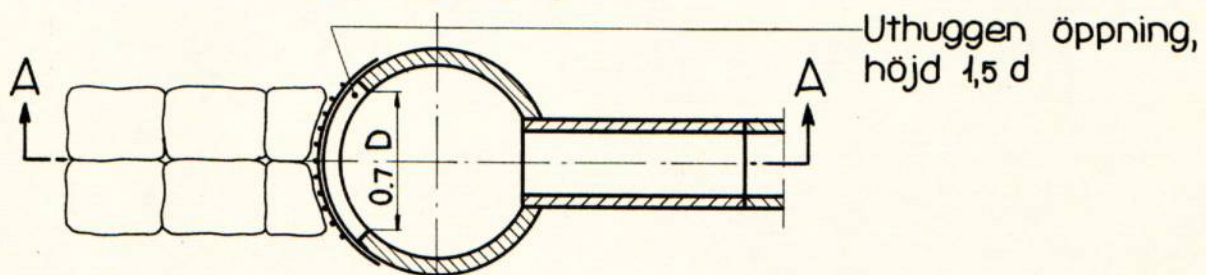
Sektion A-A

Sektion B-B

Sektion C-C

Mått i mm

KOSTNADSFÖRDELNINGSLÄNGD

Fastighet Ägare m. m.	Sök. o. likst. = S	Båtnad kronor	Fastighets andel i			Samfällighets andel i gemensamma kostnader procent
			för särskild av- delning beräk- nad kostnad kronor	för samfällig- heten beräknad kostnad kronor	samfällig- hetens verk- liga kostnad procent	
1	2	3	4	5	6	7
<u>Frändefors socken</u>						
<u>Hästefjord 2¹⁰</u>						
Johan A. Lidell	S					
ägofig. 1 - 3		1604		1206.95	7.68	
<u>Holmen 1¹²</u>						
Johan A. Lidell	S					
ägofig. 4 - 27		9797		7371.85	46.93	
<u>Holmen 1⁹</u>						
Einar Olsson	S					
ägofig. 28 - 40		6291		4733.72	30.13	
<u>Holmen 2¹</u>						
Axel Fridh						
ägofig. 41 - 46		3040	2287.48			
Merkostnad i avl. C-C ¹			110.00	2397.48	15.26	
<u>Summa</u>		20732		15710.00	100.00	
Frändefors den 12 augusti 1957.						
 lantbruksingenjör.						

A r b e t s b e s k r i v n i n g

tillhörande förslag till Holmens dikningsföretag 1957 upprättat åren 1956 - 1957 i samband med syneförrättning.

Innan arbetet påbörjas skall avvägning och utsättning på minst var 50:de meter verkställas av sakkunnig person.

Beträffande täckta avlopp.

att betongrör skola vara minst 4 veckor gamla och provade med avseende på täthet och hållfasthet samt i övrigt tillverkade enligt de bestämmelser, som äro fastställda för dylika rör till torrlägningsföretag (1950 års normer för lantbruksrör),

att den i förslaget angivna bottenlinjens höjd avser ledningens inre bottenlinje,

att flukter utsättas före grävningen, så att ledningen erhåller den i förslaget angivna lutningen,

att rörledning ej må nedläggas direkt på berg eller sten, utan skall läggas på rörbädd av minst 10 cm tjockt, väl avjämnat lager grus eller sand,

att om muffrör användas dessa icke tillåtas vila enbart på muffarna utan skola hava god anliggning längs hela rörkroppen,

att där så anses erforderligt - ex.vis i mossjord eller lös lera - rören läggas på lämplig rustbädd,

att vid tillstötande öppna tegdiken vattnet lämpligen bör tilledas ledningen antingen genom en brunn enligt typritning B-8 eller vid mindre ledningar genom en stensil, dessa arbeten skall ut-

- föras på markägarens särskilda framställning samt bekostas av denne,
- att rörutlopp lämpligen utföres av 3 st med cementbruk fast sammanfogade betongrör på rustbädd av $2\frac{1}{2}$ " - 3" plank, som har minst 3 meters längd, eller enligt typritning U-1,
- att pinnad grästörv anbringas kring rörutloppet samt om så erfordras i det öppna diket botten och slänter,
- att tegelrörsledningar vid in- och utlopp i brunnar avslutas med ett betongrör, samt att, om vederbörande markägare så påfordrar, skall första röret för de täckdikessammar, som beräknas komma att utmynna i en brunn, inkopplas i samband med utförandet av brunnen ifråga,
- att tegelrör icke utan särskilt tillstånd må inkopplas på betongrörsledningar,
- att ledning ej får överskottas, förrän densamma av vederbörande kontrollant avsynats,
- att innan fullständig täckning sker, rören skola höljas till minst 0,30 meters djup med stenfri jord,
- att gränsmärken ej må ändras till sina planlägen eller täckas med jord, om icke dessförinnan genom vederbörande lantmätarens försorg nya punkter blivit utsatta,
- att alla arbeten utföras i noggrann överensstämmelse med ritningar och föreskrifter i kostnadsförslaget samt kontrollantens anvisningar,
- att all rörläggning och andra betongarbeten skola utföras av fullt kompetenta arbetare,
- att det åligger entreprenör att taga del av denna arbetsbeskrivning.

Frändefors den 12 augusti 1957.

John R. Jön
lantbruksingenjör.

F ö r e n i n g

ingången mellan sakägarna i Holmens dikningsföretag 1957 i Frändefors socken, Älvsborgs län.

Emellan undertecknade har denna dag träffats nedanstående överenskommelse.

1. Förbinda vi oss, Johan Lidell, Einar Olsson och Axel Fridh att utföra och för framtiden underhålla de avlopp, som ingår i ovan nämnda företag i full överensstämmelse med det av lantbruksingenjör John Rödén vid syneförrättning upprättade förslaget.
2. Grunden för deltagande i kostnaderna för företagets utförande och framtida underhåll blir den av lantbruksingenjören framräknade deltagningsskyldigheten grundad på båtnadsberäkningar, varvid Johan Lidell såsom ägare till Hästefjord 2¹⁰ och Holmen 1¹² svarar för 54,61 %, Einar Olsson såsom ägare till Holmen 1⁹ svarar för 30,13 % och Axel Fridh såsom ägare till Holmen 2¹ svarar för 15,26 %.

Efter samma grunder skall förrättningskostnader och andra gemensamma kostnader fördelas.

3. Inga ersättningar skall utgå.
4. Arbetena skola vara fullt färdiga före utgången av år 1965.
5. Till styresman och aktförvarare utses lantbrukaren Johan Lidell, Holmen, Frändefors och befullmäktigas han att med vederbörande myndigheter avsluta kontrakt angående företaget, att uppbära och utkvittera statsmedel i mån av utanordning, att i full överensstämmelse med syneförrättningens bestämmelser vidtaga alla erforderliga åtgärder för företagets rationella utförande.

Sålunda överenskommet försäkras.

Frändefors den aug. 1957.

J. A. Lidell *Einar Olsson* *Axel Fridh*

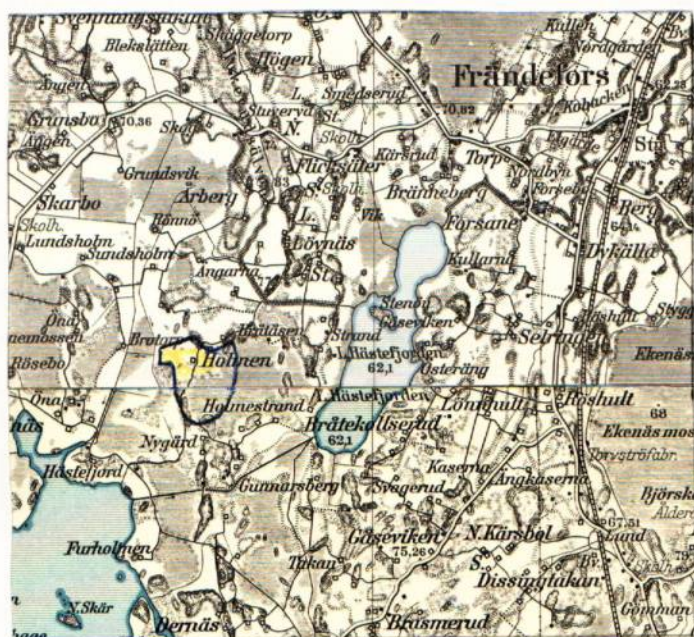
Johan Lidells, Einar Olssons och Axel Fridhs egenhändiga namnteckningar
bevittna:

Johan Lidell *Einar Olsson*

Förestående förening vitsordas.

Johan Lidell

Översiktskarta.

Skala 1:100000.

Bil. Litt. G.

Utlåtande angående bättre torrläggning och bättre brukning av ägor tillhörande Holmen och Hästefjord i Frändeförs socken, Älvsborgs län.

På grund av vad som förekommit och yrkats under överläggning om denna sak samt vad i övrigt är att iakttaga med hänsyn till detta företag får förrättningsmannen avgiva följande

U T L Å T A N D E.Mom. 1.

Ändamål och natur. Företaget avser att bereda bättre torrläggning och bättre brukning av ägor tillhörande tre brukningsenheter inom Holmen och Hästefjord i **Frändeförs** socken.

För ändamålet erfordras upptagande av omkring 1,5 km avlopp i täckt utförande. Förrättningsmannen anser att företaget är att hänföra till dikning, varom stadgas i 7 kap. vattenlagen.

Mom. 2.

Laga hinder mot företaget har av ingen anmälts och ej heller har förrättningsmannen kunnat utröna att sådant här föreligger.

Allmänna intressen beröras ej av företaget.

Mom. 3.

Namn och omfattning. Förrättningsmannen anser att företaget lämpligen bör benämnas Holmens dikningsföretag 1957.

På grund av yrkanden enligt syneprotokollet § 5 och överläggningar med sökandena samt efter företagna utredningar av olika alternativ för företagets utförande anser förrättningsmannen att företaget bör givas följande omfattning.

Avloppen A - B - C - D, B - B¹ och C - C¹

allt såsom närmare framgår av hithörande plankarta, profil-, sektions- och typritningar samt kostnadsförslag och arbetsbeskrivning.

Mom. 4.

Hydrografisk utredning. Företagets nederbördsområde, som på hithörande översiktskarta Bil. Litt. F inritats med en heldragen blå linje avvattats genom Frändeforsån och Dalbergsån till Vätern, tillhör alltså nederbördsområde 130 Dalbergsån 1 Huvudån. Hela nederbördsområdet uppgår till 76 ha.

Normal högvattenföring har med hänsyn till topografi och nederbördsförhållanden uppskattats till 2 l/s ha från åker, 1 l/s ha från skogsmark och mossar. Med ledning härav har dimensioneringen av avloppen verkställt och sammanförts i nedanstående tabell, där följande beteckningar har använts: NO = nederbördsområde, å = åker, sk = skogsmark och mossar, NHQ = normal högvattenföring, NMQ = normal medelvattenföring, I = bottenlutning, D = rördimension, K = rörledningens kapacitet, B = bottenbredd, Sl = släntlutning, T = vattendjup vid normal högvattenföring, t = vattendjup vid normal medelvattenföring.

Tabell 1.

Avlopp läge	NO		NHQ	NMQ	I	D	K	B	Sl	T	t	Anm.
	å ha	sk ha	l/s	l/s	o/oo	mm	l/s	m		m	m	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
0+69	31	35	97		10	300	110					
1+76	29	35	93		8	300	95					
2+80	25	35	85		1,5	400	90					
3+93	17	35	69		2,5	400	115					
6+52	10	31	51		2,5	300	54					
6+80	7	31	45		2	300	47					
7+84	6	10	22		1,5	250	26					
8+82	4	10	18		1,5	250	26					
9+97		10	10		4	150	10					
17+27	3		6		2	150	8,5					
18+32	1		2		2	100	2,5					
21+11	4		8		4	150	10,5					

Mom. 5.

Markvärdering och båtnadsuppskattning. För bedömande av företagets ekonomiska bärighet och för bestämmande av de olika fastigheternas andel i kostnaderna för företaget har förrättningsmannen jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 7 kap. 22 § och 10 kap. 60 § approximativt uppskattat storleken av den båtnad, som uppkommer genom företagets utförande. Som betalningsskyldig till företaget har å ovan nämnda plankarta intagits den mark, som för närvarande icke kan dräneras på ett tillfredsställande sätt eller som besväras av översvämningar vid höst och vårflöden.

Vid markvärderingen har förrättningsmannen åsatt varje ägofigur ett visst blivande värde pr hektar med hänsyn tagen till jordens alstringsförmåga, arrondering och mest lämpliga brukning, allt under förutsättning att jorden vore fullt torrlagd.

Beroende på sitt höjdläge i förhållande till nuvarande vattenstånd, d.v.s. nuvarande torrlägningsdjup, har varje ägofigur därpå åsatts ett visst nuvarande värde pr hektar, och utgör skillnaden mellan blivande och nuvarande värde den förbättring (alstringsbåtnad) pr hektar, som resp. ägofigurer tillskyndas genom företagets utförande.

I sådana fall där igenläggning av öppna avlopp med rör medför förbättrade betingelser för markens rationella brukning, minskade kostnader för ogräsbekämpning och minskade underhållskostnader eller företagets utförande medger samtidig brukning av marker i olika

höjdläge har härigenom uppkommande båtnad (s.k. brukningsbåtnad) även uppskattats.

Båtnad av annan beskaffenhet än jordförbättring och därmed följande framtida betalningsskyldighet förekommer icke vid detta företag.

Den verkställda värderingen och uppskattningen framgår av hit-hörande värderingslängd, Bil. Litt. A, varav framgår att alstringsbåtnaden uppgår till 16.872:- kronor och brukningsbåtnaden till 3.860:- kronor eller tillhopa 20.732:- kronor.

Mom. 6.

Ersättningar. Vid företagets utförande och framtida underhåll skall inga ersättningar utgå.

Mom. 7.

Kostnad. Anläggningskostnaderna inklusive ersättningar och tillägg för arbetsledning, kontroll och oförutsett har beräknats till kronor 15.710:-, varvid 1957 års priser lagts till grund för beräkningarna.

Mom. 8.

Kostnadsfördelning. För vinnande av en såvitt möjligt riktig grund för kostnadernas fördelning inom samfälligheten har desamma jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 7 kap. 24 § uppdelats i avdelningar. De olika avdelningarnas omfattning, kostnad, båtnad och relativa kostnad (kostnad för varje kronas båtnad) framgår av efterföljande tabeller. Härvid är att märka att de dikessträckor, som ej skall utföras (s.k. avdragsdiken), dock medtagits vid utredningen.

Tabell 2.

Avd.	Sträcka	Omfattning ägofig.	Kostnad kr	Båtnad kr	Relativ kostnad	Anm.
I	A-B	1-7,13-15	4060	3828	1.061	
II	B-C	8-11, 25-27a 27b	5180	4094	1.265	
III	C-D	28-36, 42-46	3230	7251	0.445	
IV	B-B ¹	12,16-20	860	2197	0.391	
V	C-C ¹	21-24, 37-41	2380	3362	0.708	
Hela samf.			15710	20732		

Egna kostnaden för i samfälligheten ingående avdelning C - D har beräknats till 6120:- kronor, vilket med båtnaden 7251:- kronor ger relativa kostnaden 0,844.

De olika avdelningarna i kombination med andra avdelningar ger en relativ kostnad, som framgår av efterföljande.

Tabell 3.

Avdelning	Kostnad	Båtnad	Relativ kostnad
I+IV	4920	6025	0.817
II+III	8410	11345	0.741
I+II+III+IV	13330	17370	0.767
I+II+III+IV +V	15710	20732	0.758

Utredningen visar att billigaste torrläggningar erhållas om samtliga avdelningar utföras gemensamt. Kostnaderna fördelas i proportion till båtnaden.

Merkostnaden för det av ägaren till Holmen 2¹ yrkade större torrlägningsdjupet vid punkt C¹ har beräknats till 110:- kronor, som direkt påförts nämnda fastighet.

Kostnaden för företaget blir således 15.600:- kronor och båtnaden 20.732:- kronor, vilket ger relativa kostnaden 0,752.

Skriftlig förenig om kostnadernas fördelning enligt ovanstående utredning och med ledning därav framräknade procenttal har ingåtts mellan de tre delägarna, Bil. Litt. E. Alla kostnader skall fördelas enligt dessa procenttal. Dock skall Johan Lidell ha rätt att själv utföra sträckan B - B¹, varvid sträckan skall vara utförd inom den tid bidragsbeviljande myndighet kan komma att bestämma.

Mom. 9.

Allmänna bestämmelser. Angående företagets utförande och framtida underhåll stadgas

att företagets utförande och framtida underhåll till alla delar ombesörjes av en styresman, som av delägarna utses,

att det skall åligga styresmannen, att föra noggranna räkenskaper över inkomster och utgifter samt att utdebitera och uppbära för företaget erforderliga medel,

att arbetets utförande genom entreprenad lämpligen överlåtes till därför skickad person, med vilken kontrakt om utförandet enligt be-

stämmelserna i detta utlåtande bör upprättas,

att vid arbetets utförande skall iakttagas alla de bestämmelser, som finnas införda dels under arbetsbeskrivningen, Bil. Litt. D och dels på de ritningar, som tillhör förslaget,

att de till ledning vid arbetets utförande och underhåll anbragta fixpunkterna ej må vid laga ansvar rubbas,

att det åligger styresmannen att tillse att företagets alla brunnar rensas minst en gång årligen efter vårfloden,

att det åligger de ägare, som nyttja de i företaget ingående trummorna att så sköta och underhålla desamma, att de ej hindra vattenavrinningen, vid anläggande av en ny trumma skall den anordnas så att den icke hindrar vattenavrinningen,

att det åligger styresmannen, att när så erfordras kalla intressenterna till sammanträde och därvid föra protokoll, kallelse till dylikt sammanträde skall, där ej i särskilda stadgar annorlunda bestämts, antingen skriftligen delgivas samtliga delägare minst en vecka före sammanträdet eller minst 14 dagar före sammanträdet kungöras i såväl kyrkan i de församlingar, där samfälligheterna äro belägna som ock minst i en av ortens tidningar, i övrigt hänvisas till bestämmelserna i vattenlagen 7 kap. 62 - 65 §§.

Mom. 10.

Domstolsavgift. skall icke utgå, då beloppet understiger 50:- kronor.

Mom. 11.

Tillstånd och arbetstid. På grund av vad sålunda stadgas lämnas härmed medgivande till företagets utförande. Detsamma skall vara fullbordat senast den 31 dec. 1965. För avgörande om företaget må anses fullbordat skall besiktning av i länet tjänstgörande lantbruksingenjör verkställas.

Mom. 12.

Besvärshänvisning. Jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 11 kap. 85 § äger den som till äventyrs är missnöjd med åtgärd eller beslut vid denna syneförrättning eller vill föra talan mot avgivet utlåtande, att inom sextio (60) dagar från dag då förrättningen avslutats ingiva sina besvär i tre exemplar till Västerbygdens vattendomstol, adress Vänersborg. I besvären skall upptagas klagandens alla påståenden och skälen därtill varjämte vid besvären skall fogas alla de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringsökandet.

Mom. 13.

Verkställighet. Då i denna sak någon underställning till vattendomstol icke skall ske kommer detta utlåtande att gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraftäggande dom finnes stadgat, såvida icke inom den ovan i Mom. 12 angivna tid talan anhängiggöres och på grund därav ändring sker.

Frändefors den 12 augusti 1957..

Joim Orkén
lantbruksingenjör.

Såvitt här fört diarium utvisar, hava besvär icke anförts över denna syneförrättning; bekräftar Vänersborg i Västerbygdens vattendomstol kassli den 29 oktober 1957.

Tjänsten:
T. Brunsen.

Stämpel två kronor.

Avskrift.

RAPPORT över verkställd besiktning

Företagets namn

Holmens dikningsföretag 1957

Socken Frändefors Län Älvsborgs

Ordf. i styrelsen — ~~Förtröendeman~~ — ~~Ende intressent~~

Lantbrukare Johan Lidell, Holmen, Frändefors

Statligt stöd bev. av lbrstn den	Bidrag till utförandet, kr	Bidrag till rensning, kr	Lån, kr
Statligt stöd bev. av lbrnämnden den 4 nov. 1957	Bidrag till utförandet, kr 6590:-		
Arbets tid jml. V. L. 10:62 31 dec. 1965	Förlängning jml. V. L. 7:58	Kontrakterad arbetstid	Kontrakterad arbetstid förlängd till
Nu tillstyrkes till utbetalning	av bidrag till utförandet, kr	av bidrag till rensning, kr	av lån, kr
Besiktning verkställd den 30 maj 1958	Besiktning verkställd av 1:ste ass. Ingemar Carlson		

Vid besiktningen konstaterades att hela företaget utförts i full överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen, varför detsamma har godkänts.

Tillstyrkes att till företagets utförande beviljad lånegaranti enligt nedanstående ställes till förfogande.

	Den 24/5-58 tillstyrkt	Nu tillstyrkes
Holmen 2 ¹ , Axel Fridh	1300:-	200:-
Holmen 1 ⁹ , Einar Olsson	2700:-	300:-

Vänersborg den 11 juni 1958.

Ingemar Carlson

Rätt avskrivet intyga:

B. Kallgren
Lantbruksnämnden, Vänersborg.

B. Tangström
Lantbruksnämnden, Vänersborg.